

Veileder

Særskilt språkopplæring i grunnskolen

01.08.24

Nord-Aurdal kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

1	Målgruppe, rettighet og saksgang	0
1.1	Målgruppe	0
1.2	Hjemmel/hva inneholder en slik rett til særskilt språkopplæring?.....	0
1.3	Saksgang særskilt språkopplæring	0
2	Særskilt språkopplæring i grunnskolen i Nord-Aurdal kommune	2
2.1	Innskriving/registrering/velkomst- og introduksjonssamtale	2
2.2	Kartlegging etter første halvår og videre	2
2.3	Enkeltvedtak	3
2.4	Organisering av forsterka opplæring i norsk	3
2.5	Årsrapport	3
2.6	Morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring	3
3	Foreldresamarbeid	4
3.1	Forventninger	4
4	Rammebetingelser	6
5	Tolketjeneste	7
6	Ressurser/tips	8
6.1	For nybegynnere i forsterka opplæring i norsk (Nivå 1):	8
6.2	Lenker til videre arbeid på nivå 1, 2 og 3.	9
7	Diverse maler	10
7.1	Skjema for introduksjonssamtale og første kartlegging.....	10
7.2	Kartleggingsprøve nivå 1-3 (med utgangspunkt i Udir).....	12
7.3	Grunnlag for enkeltvedtak; oppsummering etter kartlegging	18
7.4	Mal for enkeltvedtak- innvilga	19
7.5	Mal for årsrapport i forsterka opplæring i norsk	19

1 MÅLGRUPPE, RETTIGHET OG SAKSGANG

Veilederen skal legge rammene for arbeidet med særskilt språkopplæring i grunnskolen som omfatter *forsterka opplæring i norsk, eventuelt morsmålsopplæring og tospråklig opplæring* i fag eller begge deler. Veilederen skal være en hjelp for personalet som jobber med særskilt språkopplæring.

1.1 Målgruppe

Elever med annet morsmål enn norsk og samisk og som har svært begrensede ferdigheter i norsk.

1.2 Hjemmel/hva inneholder en slik rett til særskilt språkopplæring?

Ny opplæringslov **§ 3-6 om særskilt språkopplæring i grunnskolen**; «*Elevar med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild språkopplæring til dei kan norsk godt nok til å følgje den vanlege opplæringa. Særskild språkopplæring skal omfatte forsterka opplæring i norsk og, om det trengst, morsmålsopplæring, tospråkleg opplæring i fag eller begge delar.*

Elevar med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild språkopplæring til dei kan norsk godt nok til å følgje den vanlege opplæringa. Særskild språkopplæring skal omfatte forsterka opplæring i norsk og, om det trengst, morsmålsopplæring, tospråkleg opplæring i fag eller begge delar.

Kommunen skal jamleg vurdere om ein elev som har vedtak om særskild språkopplæring kan norsk godt nok til å følgje den vanlege opplæringa.»

§ 3-7 om innføringsopplæringen for elever i grunnskolen som har bodd kort tid i Norge; «*Kommunen kan gi elevar som har budd kort tid i Noreg og har fått vedtak om særskild språkopplæring, heile eller delar av opplæringa i særskilde grupper eller klassar eller på særskilde skolar. Kommunen kan berre gi slik innføringsopplæring dersom eleven eller foreldra samtykkjer.*

Kommunen kan gjere vedtak om innføringsopplæring for ein elev for opptil eitt år om gongen, i til saman opp til to år. I vedtaket kan det gjerast unntak frå læreplanar i fag, jf. § 1-4 andre ledd, og fag- og timefordelinga, jf. § 1-6 første og andre ledd.

Opplæringen kan gis enten etter læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter, eller i form av særskilt tilpasning innenfor den ordinære læreplanen.

Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet, mens tospråklig opplæring i fag innebærer at eleven får opplæring på sitt morsmål og norsk i ett eller flere fag.

1.3 Saksgang særskilt språkopplæring

Opplæringsloven fastsetter retten til grunnskoleopplæring for alle barn som er bosatt i Norge i §§ 2-1 og 2-2 om rett og plikt til grunnskoleopplæring. Skoleelever (grunnskole og videregående) kan ha rett til forsterka opplæring i norsk, tospråklig fagopplæring og morsmålsopplæring (som samla er det vi kaller særskilt språkopplæring).

Barn som er i grunnskolealder, har rett til grunnskoleopplæring hvis det er sannsynlig at barnet skal være i Norge i mer enn tre måneder. Retten skal oppfylles så raskt som mulig og seinest innen én måned etter at barnet er kommet til Norge.

1.3.1 Hvem er eleven som trenger forsterket norskopplæring?

Barn, unge og voksne som har et annet morsmål enn norsk eller samisk.

I denne sammenhengen brukes begrepet om elever i 1.–10. trinn i grunnskolen og videregående opplæring, samt voksne deltagere innenfor grunnopplæringens område.

1.3.2 Har eleven rett til særskilt språkopplæring?

Eleven har rett til forsterka opplæring i norsk inntil han eller hun kan norsk godt nok til å følge den vanlige opplæringen i skolen. Om nødvendig har eleven også rett til tospråklig fagopplæring og morsmålsopplæring.

1.3.3 Kartlegg elevenes norskerdigheter

Det gjennomføres en introduksjonssamtale med elev og foresatte ved ankomst, der første kartlegging er en del av samtalen. Ytterligere kartlegging gjennomføres i tråd med rutiner, se kapittel 2. Det er frivillig for eleven å delta i et særskilt språkopplæringstilbud.

1.3.4 Fatt enkeltvedtak

Når det innvilges søknad om særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 3-6 og tilsvarende i friskoleloven, skal det fattes enkeltvedtak for inntil ett år om gangen. Det fattes nytt vedtak om forlengelse i de tilfeller kartlegging viser at det er behov. Statsforvalteren er klageinstans.

1.3.5 Eleven får særskilt språkopplæring

Målet med kartleggingen og enkeltvedtaket er at elevene får forsterka opplæring i norsk (og evt. morsmåls- og tospråklig opplæring) hvis de har behov for det, fram til norskerdighetene er på et slikt nivå at ordinær opplæring kan følges.

Tilbudet kan gis som tilrettelagt opplæring i ordinær klasse, eller i egne grupper. Eleven kan få opplæring med særskilte tilpasninger innenfor den ordinære læreplanen i norsk, eller opplæring etter egne læreplaner.

Målet for opplæringen i et innføringstilbud, er at elevene så raskt som mulig skal lære seg norsk og bli i stand til å nå kompetansemålene i læreplanverket, samt å følge den ordinære opplæringen i norsk skole. Elevene skal mestre kravene for å kunne gjennomføre grunnskoleopplæring og videregående opplæring eller alternativt løp.

Hver enkelt elev skal delta i lek og sosiale fellesskap på skolen og i fritiden.

Skolens arbeid med elever med behov for forsterket norskopplæring, skal preges av visjonen om:

- Like muligheter for alle elever
- Inkludering og fellesskap
- Verdien av et flerkulturelt samfunn i en globalisert verden

Grad av måloppnåelse ved eksamen/fullføring grunnskoleopplæring vil være avhengig av bl.a. tidligere skolegang og når i grunnskoleløpet elevene starter opplæringen i Norge.

2 SÆRSKILT SPRÅKOPPLÆRING I GRUNNSKOLEN I NORD-AURDAL KOMMUNE

I grunnskoleopplæringen i Nord-Aurdal kommune er det en avdelingsleder/ass.rektor ved hver av skolene som organiserer og koordinerer arbeidet for elever med behov for forsterka norskopplæring, herunder f.eks. kartlegging, enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og undervisning.

I det følgende beskrives prosessen i grove trekk fra introduksjon via kartlegging, til vedtak som gjelder særskilt språkopplæring og fram til eleven kan følge ordinær undervisning.

2.1 Innskriving/registrering/velkomst- og introduksjonssamtale

Det gjennomføres en samtale med eleven (og foresatte) som er ny i Norge/på skolen, som en introduksjon og for å starte kartleggingen av morsmål og språkferdigheter. Det fylles ut et skjema som ligger i Visma, *Skjema for introduksjonssamtale og første kartlegging*.

I de tilfeller der det er nødvendig, skal tolk benyttes.

2.2 Kartlegging etter første halvår og videre

Utdanningsdirektoratet har utviklet et digitalt kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Dette er et omfattende verktøy som er best egnet når eleven har deltatt i norskopplæring en stund.

Verktøyet er laget som en støtte til lærere for å finne ut

- Om elever med norsk som andrespråk trenger særskilt norskopplæring
- Hvilken norskopplæring eleven trenger
- Når eleven er klar for å gå over til ordinær opplæring

Det er en fordel om den som kartlegger har kompetanse i norsk som andrespråk/grunnleggende norsk. Kartleggingen gjøres etter samtykke fra foresatte (i *skjema for introduksjonssamtale og første kartlegging* i Visma). Kartleggingen utføres av skolene.

Kartleggingen skal dokumentere elevens språkferdigheter og vil være grunnlag for enkeltvedtak om forsterka opplæring i norsk/særskilt språkopplæring.

Kartlegging utføres ca. hvert halvår. Progresjonen til eleven avgjør om eleven skal fortsette å delta i særskilt språkopplæring og evt. hvor lenge eleven deltar.

Alternativt har kommunen laget egen kartlegging som brukes for kartlegging nivå 1-3. Denne er laget med utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets kartleggingsprøve nivå 1-3 og ligger som mal i Visma. Kartlegging skal dokumenteres i skjemaet i VFSS/elevens mappe.

Før enkeltvedtak fattes, gjøres en oppsummering som grunnlag for vedtaket. Denne oppsummeringen inneholder:

- Innskrivingsopplysninger
- Kartleggingsresultater
- Vurdering av behov

Mal for *grunnlag for enkeltvedtak særskilt språkopplæring finnes i VFSS.*

Det er den/de ansvarlige lærerne for den forsterka opplæringen i norsk/særskilt språkopplæring som utfører kartleggingen.

2.3 Enkeltvedtak

Enkeltvedtak om særskilt språkopplæring fattes av skolen (rektor eller ass. rektor/avdelingsleder) for inntil ett år om gangen. Enkeltvedtaket fattes på bakgrunn av kartleggingen. Enkeltvedtaket er individuelt og skal fattes i samsvar med reglene i forvaltningsloven.

Mal for enkeltvedtak om særskilt språkopplæring/forsterka opplæring i norsk finnes i VFSS.

2.4 Organisering av forsterka opplæring i norsk

Det har gjennom årene vært prøvd ut ulike modeller i gjennomføringen av forsterket opplæring i norsk. Innføringsklasse med flere årstrinn samla har vært forsøkt, men nå er det mest aktuelt at denne opplæringen ivaretas på hvert trinn eller av og til på tvers av trinn ved etablering av smågrupper som har intensiv opplæring.

Elevene deltar i forsterket norskopplæring ut fra vedtakets omfang. Varighet avgjøres av elevens progresjon vist gjennom kartlegging.

Eleven har ikke plikt til å gå i innføringstilbud. Det må innhentes samtykke fra eleven/foresatte om at eleven skal få innføringstilbud.

2.5 Årsrapport

Det skrives en årsrapport for den enkelte elev der målsetninger, måloppnåelse og videre mål og arbeidsmåter beskrives. Årsrapporten inneholder også beskrivelse av organisering av undervisningen. Mal for rapporten finnes i Visma. (*Mal for årsrapport i forsterka opplæring i norsk*).

2.6 Morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring

Når nyankomne og elever med svært begrensede ferdigheter i norsk flytter til kommunen, er forsterka opplæring i norsk det første tiltaket som settes inn. Noen av elevene kan ha behov for tospråklig fagopplæring og/eller morsmålsopplæring i en overgangsperiode, for lettere å kunne tilegne seg norsk raskest mulig. Erfaringen tilsier at dette er vanskelig å få til på grunn av knapphet/ mangel på kompetente morsmåls lærere og tospråklige lærere. Tolk benyttes i noen tilfeller.

Nyankomne elever med ingen eller svært begrensede ferdigheter i norsk og vedtak om forsterka opplæring i norsk, får tilbud om opplæring iht. vedtakets omfang. De resterende timene følger eleven ordinær klasse.

3 FORELDRESAMARBEID

Det er viktig at det tidlig etableres et godt samarbeid mellom hjem og skole. Dette er helt sentralt både med tanke på å skape gode læringsvilkår for den enkelte og for et godt læringsmiljø i gruppa og på skolen.

En forutsetning for godt samarbeid, er god kommunikasjon. I samarbeidet vil gjensidig kommunikasjon om elevenes faglige og sosiale utvikling og deres trivsel stå sentralt. Det er viktig at eleven får vite at hjem og skole står i nær kontakt, og at målet for samarbeidet er barnas trivsel, trygghet og læring. Her må skolen vurdere eventuelt behov for bruk av tolk.

Nivåer i samarbeidet:

- **Informasjon** Begge parter gir informasjon til hverandre.
- **Dialog** Kommunikasjon og reelle drøftinger om forhold av betydning.
- **Medvirkning** Fatte felles forpliktende beslutninger ved enighet.

3.1 Forventninger

3.1.1 Dette kan hjemmet forvente av skolen

- Skolen legger til rette for et godt læringsmiljø slik at eleven i høyest mulig grad når mål i læreplanen.
- Skolen legger til rette for at eleven skal trives og kjenne seg trygg på skolen.
- Skolen har nulltoleranse for mobbing og har rutiner for å følge opp mobbesituasjoner.
- Skolen har tydelige skoleregler og konsekvenser ved brudd på reglene.
- Skolen stiller krav og har positive forventninger til eleven etter alder og modning.
- Skolen legger til rette for en åpen dialog med hjemmet og tar raskt kontakt om det er behov for å informere eller bli informert om situasjon, utvikling og opplæring.
- Alle voksne på skolen er gode rollemodeller og tydelige voksne.
- Alle foresatte skal få tilbud om minimum to foreldresamtaler med kontaktlærer om eleven sin faglige, sosiale og personlige utvikling hvert skoleår.
- Det blir gjennomført minimum ett foreldremøte hvert skoleår.
- Elevene har arbeidsplaner.
- Skriftlige søknader o.l. skal besvares innen tre uker.

3.1.2 Dette forventer skolen av de foresatte/hjemmet

- Du har tid til barnet ditt.
- Du deltar på foreldresamtaler, møter og arrangementer i regi av skolen.
- Du bidrar til en åpen dialog med skolen og tar raskt kontakt om det er behov for å informere eller bli informert om situasjon, utvikling og opplæring.
- Du legger til rette for utvikling av gode arbeidsvaner.
- Du gir barnet ditt trygghet og et positivt selvbilde.
- Du legger til rette for at eleven møter uthvilt på skolen, har spist frokost og har med nistemat. Barn trenger nok søvn.
- Du omtaler skole og lærerne på en positiv måte når eleven hører på.

3.1.3 Praktisk informasjon som hjemmet må ta ansvar for

- Melde fra til skolen om fravær; Meldes i skolens kommunikasjonsplattform Visma Flyt Skole.
- Sykdom: Elever skal være hjemme hvis de er syke. Feber, nedsatt allmenntilstand, oppkast og diaré er klare tegn på at barn skal være hjemme.
- Utviklingssamtaler: Elev, foresatte og kontaktlærer møtes en gang i halvåret. Obligatorisk oppmøte.
- Klær og utstyr: Skolehverdagen består av både inne- og utetid. Derfor må eleven ha klær som egner seg til begge deler.
- Mat / niste og drikke: Det er viktig å ha med seg en god nistepakke, samt drikke – vann. Man kan også bestille skolemelk og/eller frukt om man ønsker det (betalingstjeneste).

3.1.4 Samtykke fra foresatte

Verken opplæringsloven eller forvaltningsloven krever at det foreligger en søknad om særskilt språkopplæring, men foresatte skal gis anledning til å uttale seg før vedtak fattes. Dette gjøres i introduksjonssamtalen, se mal i kap.7.1. Det er ingen plikt til å motta særskilt språkopplæring.

4 RAMMEBETINGELSER

Elever som til enhver tid skal ha forsterka opplæring i norsk/særskilt språkopplæring, vil naturlig befinne seg på ulike ferdighetsnivåer i norsk. Antallet elever denne ordningen omfatter, vil også variere. Gjennom observasjon, samtaler og kartlegging, defineres ferdighetsnivået til den enkelte, grupper kan settes sammen og tilpassa opplæring settes i verk. For å sikre god måloppnåelse for språkopplæringen, kreves **nok ressurser** til at den nødvendige differensieringen og tilpasningen kan skje.

På høsten (i oktober) hvert år kommer virksomhetene med innspill til budsjett/økonomiplan. Arbeidsgruppa for veilederen foreslår at det i denne prosessen arbeides etter følgende punkter:

1. Skolene beskriver *nødvendig grunnressurs til forsterka opplæring i norsk/særskilt språkopplæring*. Dette gjøres ut fra den kjennskap skolen har til elever og ferdighetsnivå per oktober.
Som kjent endrer dette bildet seg fortløpende gjennom et år. Derfor foreslås følgende:
2. Det etableres en ordning eller settes av en post i budsjett som åpner for muligheten til å søke *tilleggsressurser* hvis behovet endrer seg vesentlig. (Antall elever, antall grupper, ferdighetsnivåer osv.).

[Integreringstilskuddet](#) (5 år på ca. kr 70 000-250 000 per person) fra staten til kommunene består av integreringstilskudd, eldretilskudd og barnehagetilskudd. Formålet med tilskuddet er at kommunene skal gjennomføre et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet. Tilskuddet skal i hovedsak dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunen har til arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene.

Forsterka opplæring i norsk/særskilt språkopplæring vil være en viktig del av integreringsarbeidet. Det er derfor ønskelig at en større del av integreringstilskuddet styres til forsterka opplæring i norsk/særskilt språkopplæring på skolene. Det samme gjelder i barnehagene. Barnehagetilskuddet (som del av integreringstilskuddet) bør styres til barnehagen for å sikre godt integreringsarbeid gjennom den tidlige språkopplæringen og tidlig innsats generelt for denne målgruppen.

Videre er det avgjørende at både skolene og barnehagene har tilgang på **nødvendig kompetanse** for dette innsatsområdet. Erfaringen er at skolene er sårbare her, og at det bør rekrutteres aktivt til kommunen for denne type kompetanse.

Andre rammebetingelser som nevnes som viktige:

- Mulighet for nivåinndeling og små nok grupper (til å kunne følge opp den enkelte og slik sikre måloppnåelse for den enkelte)
- Tilgjengelige lokaler/rom
- Hensiktsmessig læringsmateriell

5 TOLKETJENESTE

Det kan i noen tilfeller være nødvendig å anvende tolk.

Viktig å huske på når du bestiller tolk

- Bestill helst god tid i forveien.
- Beregne ca. 1/3 mer tid til samtalen når den foregår via tolk.
- Oppgi nøyaktig hvilket språk/dialekt du trenger tolk i.
- Oppgi tidspunkt, varighet og adresse.
- Oppgi kontaktperson for møtet, og navn på elev for å unngå inhabilitet.
- Gi opplysninger om tema for samtalen.
- Foreta eventuell avbestilling i god tid.

Hvordan kommunisere via tolk?

- **Gi tolken tid** til å presentere seg og fortelle om sin rolle.
- **Snakk direkte til din samtalepartner** og ikke til tolken. Bruk «du» som tiltaleform. Tolken bruker «jeg» om din samtalepartner.
- **Hold øyekontakt** med din samtalepartner selv om du ikke forstår det som blir sagt.
- **Ikke snakk for lenge** om gangen før du gir tolken mulighet til å oversette. Gjerne et par setninger om gangen.
- Ved lengre samtaler; **legg inn pauser**, gjerne ca. 10 minutter per time.
- **Snakk klart og tydelig**. I samtaler mellom det offentlige og fremmedkulturelle kan det være lurt å unngå faguttrykk og yrkessjargong.
- **Still kontrollspørsmål** for å forvise deg om at alt er riktig forstått. Tolken skal bare oversette hele meningen i replikkene og skal ikke blande seg inn i budskapet.
- **Ikke før noen samtaler med tolken** under tolkesamtalen. Tolkens jobb er å oversette alt.
- **Ikke gi tolken noen andre oppgaver** eller ansvar utover tolkingen. **Ikke la tolken være alene** med elever/foresatte. Hvis du forlater rommet, må tolken gjøre det samme. Blir det venting i forkant av samtalen bør tolken henvises til annet rom enn det som klienten bruker. I Nord-Aurdal kommune er telefontolk i stor grad aktuelt, men om vi har fysisk tolk til stede er det viktig å huske på det siste punktet.

Ved bruk av telefontolk:

- Du slipper betaling for reisetid og transport.
- Det er ofte lettere å skaffe tolk etter spesifisert behov.
- Det trengs bare et telefonapparat med god mikrofon- og høyttalerfunksjon. Plasser det midt mellom de som skal være med i samtalen, og før samtalen som vanlig.
- Det kan være lettere å fokusere på samtalepartneren direkte når tolken ikke er fysisk til stede i rommet.
- Husk pauser ved oppdrag over en time!

Nasjonalt tolkeregister; <https://www.tolkeportalen.no/no/Publikasjoner-og-pedagogisk-verktoy/A-samtale-via-tolk/>

6 RESSURSER/TIPS

6.1 For nybegynnere i forsterka opplæring i norsk (Nivå 1):

- Alle nettressurser i Norsk Start er delt inn i trinn 1-2, 3-4, 5-7, 8-10
- Alle nettressurser i Norsk Start er delt inn i nivå 1,2 og 3
- Norsk Start har både Tekstbok og Arbeidsbok på alle trinn/nivå
- Nettressursen KLAR FERDIG NORSK er det inn i trinn 1-4 og 5-10
- Nettressursen KLAR FERDIG NORSK er delt inn nivå 1,2 og 3
- KLAR FERDIG NORSK har Bildeordbok og Arbeidsbok Nivå 1 og 2
- Innlogging=Feide (Ikke alle trenger innlogging)
- Norsk Pluss er en nettressurs med feideinnlogging der lærer kan følge med på hvordan elevene jobber.
- Norsk Pluss er delt inn i nivå 1, 2 og 3.
- Norsk Pluss er delt inn i ulike emner der hver oppgave starter med en videosnutt og etterfølges med ulike øvingsoppgaver. Ordbildebank har litt annet oppsett.
- Morsmål har mange ulike hjelpemidler.
- I lese- og skriveopplæring er det fint å samarbeide med 1.klasse.

Oversikt lenker:

Norsk Start – Kom i gang	https://utdanning.cappelendamm.no/norsk-start-1-4-kom-i-gang-sissel-holt-johansen-solveig-veslestolen-9788202523152	
Norsk Start -1-2	https://utdanning.cappelendamm.no/verk/norsk-start-12-lk20-162800?omtale	
Norsk pluss – Barn (kunnskap.no)	https://kunnskap.no/barnetrinn/41-norskpluss-barn.html	
Norsk Pluss- Bildeordbank (kunnskap.no)	https://kunnskap.no/norsk-som-andresprak/227-norskpluss-bildeordbank.html	
Morsmål (morsmal.no)	https://morsmal.no/	
Skolekassa	https://skolekassa.no/	
Klar Ferdig Norsk, ny utgave, Nivå 1 (grunnleggend enorsk.no)	https://grunnleggendenorsk.no/Course/KFNLevel/4062829	
Lese- og skriveoppl. Enkle begreper	Haugstad ABC- lesebok og-hefte med alle bokstavene. Ukas bokstav, Elisabet Åril- skrivehefte med alle bokstavene	https://uttale.no/øv-hjemme/ Øysteins blyant https://www.youtube.com/watch?v=y0O2fNeaRz8

6.2 Lenker til videre arbeid på nivå 1, 2 og 3.

Alle nettressurser har tekstbøker, arbeidsbøker og lærerveiledninger. (NS, NP, KFN)

En del av disse sidene har feideinnlogging.

Oversikt lenker:

Norsk Start 1-2	https://utdanning.cappelendamm.no/verk/norsk-start-12-lk20-162800?omtale
Norsk Start 3-4	https://utdanning.cappelendamm.no/verk/norsk-start-34-lk20-160940?omtale
Norsk Start 5-7	https://utdanning.cappelendamm.no/verk/norsk-start-57-lk20-160938?omtale
Norsk Start 8-10	https://utdanning.cappelendamm.no/verk/norsk-start-810-lk20-159611?omtale
Norsk Pluss (kunnskap.no)	https://min.kunnskap.no/Kunnskap/NorskPluss_Barn_bm_1
Norsk Pluss (kunnskap.no)	Bildeordbank https://portal.kunnskap.no/feide/ctrl.php/preview/coursesec?c=138&pbka=0&pbk=%2Ffeide%2Fctrl.php%2Fteacher%2Fclass%2Fmyassignments
Klar Ferdig Norsk	https://grunnleggendenorsk.no .
Skolekassa, nettressurs	https://skolekassa.no/
Morsmål, nettressurs	https://morsmal.no/
Salaby, nettressurs	https://skole.salaby.no/

7 DIVERSE MALER

7.1 Skjema for introduksjonssamtale og første kartlegging

Skjemaet fylles ut i introduksjonssamtalen med foreldre og elev av skolen og scannes inn i elevens digitale mappe. (Avdelingsleder/ass.rektor fyller ut skjemaet i møtet.)

Visma Flyt Skole er skolens kommunikasjonsplattform, og foreldrene mottar i samtalen hjelp til å registrere seg her, samt fylle ut nødvendige skjemaer og samtykker. Avdelingsleder/ass.rektor gjennomfører denne samtalen og oppgavene, evt. med støtte fra merkantil til VFS.

 Nord-Aurdal kommune Skjema for introduksjon og første kartlegging nyankomme i Norge/på skolen	
Opplysninger om eleven	
Fødselsnummer (11 siffer):	
Fornavn:	
Etternavn:	
Bostedsadresse:	
Postnummer:	Poststed:
Nasjonalitet:	Norsk ☐ Annet ☐ _____
Klassetrinn:	
Tidligere skolegang. Foreldrene skal levere skriftlig dokumentasjon på tidligere skolegang, oversatt til engelsk. Dette er et absolutt krav som skolen må følge opp. Hvis det ikke foreligger skriftlig dokumentasjon, skal dette bemerkes her (ved at foreldrene bekrefter at de ikke har slik dokumentasjon):	
Daglig språk i hjemmet brukt av eleven: Norsk ☐ Annet ☐ _____	
Daglig språk i hjemmet brukt av foresatte: Norsk ☐ Annet ☐ _____	
Språk eleven behersker skriftlig:	
Språk foresatte behersker skriftlig:	
Foresatte ønsker at eleven får forsterka opplæring i norsk: Ja ☐ Nei ☐	
Foresatte samtykker til kartlegging av elevens språkutvikling: Ja ☐ Nei ☐	
Hvem har mulighet til å hjelpe eleven med hjemmearbeid:	
Eventuelle andre opplysninger:	
Søsken:	
Eleven trenger buss fra:	

	Foresatt 1:	Foresatt 2:
--	--------------------	--------------------

Navn:		
F.nr. (11 siffer):		
Mobil:		
Tlf. arbeid:		
Bostedsadresse:		
Postadresse:		
E-post:		

<p>Spesielle interesser familien har:</p> <p>Hva liker barnet godt å gjøre:</p> <p>Er det noe barnet er spesielt redd for:</p>
--

Dato: _____

Underskrift foresatte

7.2 Kartleggingsprøve nivå 1-3 (med utgangspunkt i Udir)

Bruk oppdatert mal som ligger i VFSS.

Nivå 1	Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:	Dato for nådd kompetansemål:
Lytte og tale	1. Forstå enkle beskjeder	1
	2. Uttrykke egne følelser, tanker og ønsker	2
	3. Presentere seg selv, stille og svare på spørsmål knyttet til egen person, familie, handlinger, hendelser og objekter i nære omgivelser	3
	4. Delta i enkle samtaler, spørre hva ting heter og hva ord betyr, gi uttrykk for at en ikke forstår og be om hjelp	4
	5. Forstå og bruke sentrale ord og uttrykk for å dekke grunnleggende behov i skolen og i fritiden	5
	6. Forstå og bruke vanlige høflighetsformer	6
	7. Uttale norske språklyder: vokaler, konsonanter, konsonantforbindelser og diftonger	7
	8. Forstå og bruke tall i praktiske situasjoner	8
Lese og skrive	9. Beherske det norske alfabetet med små og store bokstaver	9
	10. Knytte bokstavene til lyder og trekke lydene sammen til ord	10
	11. Gjenkjenne navn, tall, logoer og skilt	11
	12. Samtale om sammenhengen mellom bilde og tekst i enkle sammensatte tekster	12
	13. Lese tilpassede tekster med flyt og sammenheng	13
	14. Forstå hovedideen i enkle faglige tekster, informasjonstekster og beskrivelser	14
	15. Skrive enkle tekster og beskjeder med funksjonell håndskrift og digitalt	15

	16. Fylle ut enkle skjemaer med personlige opplysninger	16
	17. Finne aktuelle bøker eller tekster på biblioteket og på Internett	17
Språklæring	18. Eksperimentere med språklyder, ord og uttrykk, rim og regler	18
		19
	19. Sammenligne språklyder, ord og uttrykk på morsmålet og norsk	
	20. Bruke enkle strategier for leseforståelse	20
	21. Gi eksempler på hvordan skriftbildet varierer avhengig av skriftsystem	21
	22. Samtale om forholdet mellom tale og skriftspråk	22
	23. Samtale om eget arbeid med å lære det nye språket og bruk av ulike læringsstrategier	23
Språk og kultur	24. Samtale om innholdet i noen eventyr, sanger og dikt	24
	25. Samtale om innholdet i gåter, vitser eller andre humoristiske tekster	25
	26. Samtale om personer og handlinger i tekster fra dagliglivet, fortellinger eller annen litteratur	26

Nivå 2	Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:	Dato for nådd kompetansemål:
Lytt og tale	1. Snakke med tydelig uttale	1
	2. Gi uttrykk for egne meninger	2
	3. Beskrive seg selv, familie, venner, fritid, skole, arbeidsliv og nærmiljø	3
	4. Ta imot og gi informasjon og beskjeder i ulike situasjoner	4
	5. Samtale med og stille spørsmål til medelever om faglige emner og hendelser i hverdagen	5
		6

	6. Samtale om innholdet i filmer, dataspill, litterære tekster og teaterstykker	
		7
	7. Lytte til andre og gi respons på fortellinger og beskrivelser	
		8
	8. Gjengi hovedinnholdet i dramatiserte eller illustrerte muntlige framstillinger og fortellinger	
		9
	9. Forstå og bruke tall og størrelser i praktiske situasjoner	
Lese og skrive	10. Lese og forstå ulike typer tekster	10
	11. Finne frem til og gjengi med egne ord informasjon i enkle fagtekster	11
		12
	12. Bruke grunnleggende regler for tegnsetting	
		13
	13. Uttrykke egne følelser og meninger i egen skrivning	
		14
	14. Ordne tekster med overskrift, innledning og avslutning	
		15
	15. Gi eksempler på hvordan ord og bilde virker sammen i tekster	
		16
	16. Skrive enkle fagtekster, sammensatte tekster, fortellinger og brev	
		17
	17. Fylle ut relevante skjemaer	
		18
	18. Bruke digitale medier til å skrive og gi hensiktsmessig respons på meldinger	
		19
	19. Foreta informasjonssøk, skape, lagre og gjenhente tekster ved hjelp av digitale verktøy	
		20
	20. Lese og forstå tabeller og grafiske framstillinger	
Språklæring	21. Bruke grunnleggende strukturer for setningsbygning og tekstbinding	21
		22
	22. Identifisere og beskrive ulike ordklasser og funksjonene til disse ordklassene	
		23
	23. Beherske ulike strategier for å lære nye ord og begreper	
		24
	24. Samtale om kommunikasjonsstrategier	

	25. Bruke egne erfaringer til å snakke om likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål	
		25
	26. Beskrive og vurdere egen framgang med å lære norsk	
		26
Språk og kultur	27. Samtale om sentrale personer og handlinger i et utvalg skjønnlitterære tekster og tekster fra dagliglivet	27
		28
	28. Fortelle om noen lokale og sentrale norske personer, steder og begivenheter	
		29
	29. Forklare betydningen av noen faste uttrykk, sentrale ordtak og språklige bilder	
		30
	30. Forklare hvordan valg av ord, stemmebruk og kroppsspråk kan uttrykke forskjellige holdninger	
		31
	31. Samtale om språklig mangfold i Norge	
		32
	32. Sammenligne ulike levesett, tradisjoner, omgangsformer og skikker	
		33
	33. Uttrykke egne tanker om personer og handlinger i norske TV-programmer, filmer og teaterstykker	

Nivå 3	Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:	Dato for nådd kompetansemål:
Lytte og tale	1. Uttrykke og grunngi egne standpunkter og vise respekt for andres	1
		2
	2. Ta ordet, bruke faglige ord og begreper og delta aktivt i ulike opplærings situasjoner	
		3
	3. Presentere et fagstoff muntlig med og uten hjelpemidler	
		4
	4. Oppsummere og beskrive innholdet i filmer, teaterstykker, radio- og tv-programmer og beskrive egne reaksjoner på disse	
		5
	5. Fortelle om interesser, hendelser og erfaringer knyttet til egen hverdag tilpasset situasjon, formål og mottakere	
		6

	6. Bruke kommunikasjonsstrategier både i forberedte og uforberedte situasjoner for å forstå eller gjøre seg forstått	7
	7. Gjennomføre planlagte presentasjoner gjennom rollespill, drama, opplesning og intervju	
Lese og skrive	8. Bruke varierte og hensiktsmessige lesestrategier i arbeid med ulike teksttyper	8
	9. Hente informasjon fra fagtekster og bruke dette til å løse oppgaver	9
	10. Skrive sammendrag av tekster om aktuelle emner i aviser, blader og på Internett	10
	11. Lese skjønnlitterære tekster i ulike sjangere og presentere egne opplevelser og leseerfaringer	11
	12. Gi eksempler på hva som gjør en tekst lett eller vanskelig å forstå	12
	13. Lese og snakke om enkle tekster på sidemålet	13
	14. Bruke et variert ordforråd for å uttrykke følelser og meninger i egen skriving	14
	15. Gjenkjenne de språklige virkemidlene gjentakelse, sammenlikning og metaforer	15
	16. Strukturere tekst etter tidsrekkefølge og skape sammenheng mellom setninger og avsnitt	16
	17. Produsere sammensatte tekster med bilder, utsmykninger og varierte skrifttyper	17
	18. Bruke tekster hentet fra Internett og følge regler om opphavsrett og kildebruk	18
	19. Bruke regler for ortografi, tegnsetting og setningsstruktur i egen skriving	19
	20. Finne litteratur og stoff til egne skrive- og arbeidsoppgaver på bibliotek og Internett	20
	21. Bruke ordbøker, oppslagsverk og digitale hjelpemidler	21
		22

	22. Beskrive og tolke grafiske presentasjoner av tall og andre data	
Språklæring	23. Snakke om erfaringer med hvor, hvordan og når eleven bruker ulike språk	23
		24
	24. Samtale om bruk av ironi og humor i språket	25
	25. Reflektere over egen erfaring med ulike lese- og læringsstrategier	
	26. Snakke om talemålsvariasjon, stemmebruk og kroppsspråk i ulike språk	26
	27. Identifisere likheter og forskjeller mellom norsk og eget morsmål	27
	28. Reflektere over egen flerspråklighet og dens betydning for egen læring av fag og språk	28
Språk og kultur	29. Presentere egne tolkninger av personer og handlinger i relevant skjønnlitteratur	29
		30
	30. Presentere viktige tema i noen sentrale norske samtidstekster	31
	31. Samtale om særlige kjennetegn ved noen norske dialekter	
	32. Forklare opphavet til noen vanlige norske ord og uttrykk	32
	33. Forklare hvordan språk og sjangere brukes forskjellig i ulike sosiale sammenhenger	33
	34. Sammenlikne ironi og humor i ulike språk	34
	35. Samtale om hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og gruppe	35

7.3 Grunnlag for enkeltvedtak; oppsummering etter kartlegging

Bruk oppdatert mal som ligger i VFSS.

Oppsummering etter gjennomført kartlegging for forsterka opplæring i norsk

Unntatt offentlighet: Offl. § 13, jf. fvl. § 13.1.1

Nord-Aurdal kommune ved **navn på pedagog** har gjennomført kartlegging av norskferdighetene til **navn på elev**, f. _____.

Foresatte har gitt samtykke til kartlegging i skjema for introduksjonssamtale og første kartlegging.

Benyttet kartleggingsmateriell:

.....

.....

Resultatene viser følgende skåre/ nivå i norsk:

Dato: Kartlegging 1: tilsvarende nivå

Dato: Kartlegging 2: tilsvarende nivå

Dato: Kartlegging 3: tilsvarende nivå

Oppsummering/vurdering av behov:

Kartlegging viser at **navn på elev** har behov for/ ikke har behov for forsterka opplæring i norsk.

Fagernes, _____

Kartleggingsansvarlig

7.4 Mal for enkeltvedtak- innvilga

Bruk mal i VFSS.

7.5 Mal for årsrapport i forsterka opplæring i norsk

Bruk mal i VFSS.

Årsrapport <i>Unntatt offentlighet: Offl. § 13, jf. fvl. § 13.1.1</i>	
Elevens navn	
Fødselsdato	
Skole	
Klassetrinn	
Skoleår	

Oversikt over den opplæringen eleven har fått
Vurdering av elevens utvikling Elevens utvikling skal vurderes ut fra målene som er satt i eleven sin opplæringsplan. Legge ved kartleggingsprøver (grunnleggende og/eller prøve 1-3)
Beskrivelse og vurdering av arbeidsmetoder og organisering Bør noe endres?
Vurderer skolen at eleven fortsatt har behov for forsterka opplæring i norsk?
☐ Ja ☐ Nei

Rapport utarbeidet av:

Dato:

Lærer:

Kopi til:

Foreldre/eleven

Adresse: Nord-Aurdal kommune,
Boks 143, 2901 Fagernes.
Tlf.: 61 35 90 00

Foto: Katrine Kammerud